

A jak začali s tělovýchovou, jak začali sportovat?

3

A jak začali s tělovýchovou, jak začali sportovat?

Počátky sportu a tělovýchovy u židovského etnika? Byly v podstatě stejné, resp. velmi podobné, jako tomu bylo u české a německé části obyvatelstva na našem území.

Pokud půjdeme k samotným kořenům, tak prahybnými silami byla především Francouzská revoluce, následně potom i tažení napoleonských vojsk celou Evropou, které vyvolaly v jednotlivých evropských státech nutnost a potřebu speciálních forem tělesných cvičení vhodných pro hromadný výcvik v armádách. Prvotní byl požadavek na tělesnou zdatnost a vytrvalost vojsk, příprava jednotlivých příslušníků různých druhů vojsk na pobyt v poli a v boji. Následoval velmi výrazný rozvoj gymnastických cvičení, který oslovil také široké vrstvy obyvatelstva, včetně Židů, kteří se stále výrazněji prosazovali ve společnosti na území Českých zemí a na Slovensku, jichž byli nedílnou součástí.

Ve druhé polovině 19. století začali Židé zakládat vlastní tělocvičné organizace a spolky, později sportovní kluby – to vše nejen jako vyjádření etnické příslušnosti, ale i jako výraz národnostní sounáležitosti, jako výsledek procesu národní emancipace. Současně to byl i důsledek toho, že Židé byli v tomto období vylučováni v některých zemích ze sportovních spolků a proto si zcela přirozeně zakládali své vlastní. Z podobných důvodů začaly také vznikat židovské sportovní kluby i v jiných zemích, a na jejich podporu se záhy vytvořila světová organizace. Stejně tomu bylo se zakládáním židovských sportovních klubů i na území Československa, i když zde nebyli v daném období z hlediska sportovní činnosti Židé diskriminováni a omezováni. K tomu došlo až později v období 30. let dvacátého století v souvislosti s nástupem německého nacionalismu a fašismu.

Na Československém území vznikly kluby s názvy Hagibor, Makabi, Hakoah, Bar Kochba, které nesly ve svém názvu hebrejské výrazy, zdůrazňující zdatnost, odolnost nebo souvislost se židovskou historií. Hagibor je hrdina, Hakoah síla, Makabi a Bar Kochba připomínají vůdce dvou starověkých židovských povstání proti tehdejším utlačovatelům.

Upomínka na protiráčské povstání židovských bojovníků „makabejců“ dala o více než dva tisíce let později podnět ke vzniku a pojmenování celosvětového sportovního židovského hnutí po těchto bojovnících. Sionistické kongresy se otázkou tělocvičného hnutí zabývaly na svých jednotlivých zasedáních, na basilejském, který se konal v roce 1903, byl mj. vysloven požadavek na zakládání národních židovských gymnastických asociací sdružených do Židovské tělocvičné ligy, ustanovené právě na tomto jednání.

Berlínský sionistický kongres v roce 1912, v důsledku zvyšujícího se zájmu o tělocvičnou činnost a nárůstu počtů základních organizací a samotné členské základny rozhodl, především z organizačních důvodů, o rozdělení této ligy na pět okresů: Německo, západní Rakousko, Galicie, Palestina a Turecko.

První a zakládající sjezd Západorakouského okresu Židovské tělocvičné ligy se konal na sklonku roku 1912 ve Vídni, aby již v roce příštím, v září 1913, u příležitosti konání 9. sionistického kongresu zde vystoupilo v rámci svého prvního sletu přes 1 100 cvičenců. Na dalším sjezdu, který se konal v prosinci téhož roku opět ve Vídni, a zde hlavní ideový referát přednesl Karel Sonnenfeld z Brna a ve své slavnostní řeči navrhl zavést hebrejské vedení a jednotné označení tělocvičných spolků pod názvem Makabi, tyto pak by byly sdružovány v celosvětové organizaci Makabi – Světový svaz Makabi.

